

संक्रमणको विशेष अवस्थामा परीक्षा (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) सम्बन्धी मापदण्ड,
२०७७

प्रस्तावना :

कोभिड-१९ संक्रामक रोगबाट सृजना हुन सक्ने स्वास्थ्य जोखिमलाई मध्यनजर गरी लोक सेवा आयोगबाट सञ्चालन हुने प्रतियोगितात्मक परीक्षालाई प्रभावकारी र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

लोक सेवा आयोगले यो मापदण्ड बनाई लागू गरेको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** यस मापदण्डको नाम “संक्रमणको विशेष अवस्थामा परीक्षा (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७” रहेको छ ।

(२) यो मापदण्ड आयोगबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा :** (१) विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) “आयोग” भन्नाले लोक सेवा आयोग संभन्नु पर्छ ।

(ख) “कार्यालय” भन्नाले आयोग मातहतका सबै कार्यालयहरू सम्भन्नु पर्छ ।

(ग) “परीक्षा” भन्नाले निजामती तथा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, अन्य संघीय सरकारी सेवा र संगठित संस्थाको पदमा पदपूर्तिका लागि लिइने लिखित परीक्षा, प्रयोगात्मक/सीप परीक्षण, अन्तर्वार्ता, सामुहिक छलफल, प्रस्तुतिकरण लगायतका यस्तै कामहरू संभन्नु पर्छ ।

(घ) “जनशक्ति” भन्नाले परीक्षासँग सम्बन्धित काममा खटिने कर्मचारी तथा सो काममा खटिने अन्य व्यक्ति सम्भन्नु पर्दछ ।

३. **परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन :** कोभिड-१९ संक्रमणको अवस्थालाई मध्यनजर गरी आयोगबाट सञ्चालन हुने परीक्षा देहाय बमोजिम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ:

(क) **परीक्षा केन्द्र र जनशक्ति व्यवस्थापन:**

(१) सामान्यतया एक सय पचास जना^१ परीक्षार्थीको लागि एक परीक्षा केन्द्र कायम गर्ने । एउटा परीक्षा हल/कोठामा बढीमा पच्चिस जना परीक्षार्थी रहने गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।

^१ लोक सेवा आयोगको मिति २०७७।१।०२ को निर्णयानुसार ‘एक सय जना’ भन्ने शब्दको सट्टा ‘सामान्यतया एक सय पचास जना’ भन्ने शब्द राखी संशोधन गरिएको ।

- (२) सामान्यतया एउटा भवनमा एक भन्दा बढी परीक्षा केन्द्र राखिने छैन तर पर्याप्त स्थान/भवन भएको अवस्थामा सोही स्थानमा एक भन्दा बढी केन्द्र पनि राख्न सकिनेछ ।
- (३) एक परीक्षा केन्द्रमा एक जना केन्द्राध्यक्ष, एक जना उपकेन्द्राध्यक्ष, प्रति बीस जना परीक्षार्थीमा एक जना सहायक केन्द्राध्यक्ष, एक जना समन्वयकर्ता, प्रति पन्ध्र जना परीक्षार्थी बराबर एक जना निरीक्षक तथा तीन जना सहयोगी जनशक्ति खटाइने छ ।
- (४) परीक्षा केन्द्रमा तोकिएको जनशक्तिले अपुग भई परीक्षा सञ्चालन गर्न कठिनाई भएमा सो को कारण सहित कार्यालय प्रमुखको स्वीकृति लिई केन्द्राध्यक्षले थप जनशक्ति परिचालन गरी परीक्षा सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

(ख) केन्द्राध्यक्षले गर्नु पर्ने काम :

- (१) परीक्षामा खटिने जनशक्तिलाई यस कार्यविधिको पालना गर्ने/गराउने सम्बन्धमा परीक्षा सञ्चालन पूर्व आवश्यक अभिमुखीकरण गर्ने ।
- (२) परीक्षामा खटिने जनशक्तिहरूलाई स्वास्थ्य सुरक्षा मापदण्ड अनिवार्यरूपमा पालना गर्न, मास्क, पञ्जा....^२ लगाउन तथा स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्न लगाउने ।
- (३) परीक्षार्थीहरूलाई अनिवार्यरूपमा मास्क लगाउन, स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्न भौतिक दूरी कायम गर्न लगाउने ।
- (४) ^३सामान्यतया एउटा बेन्चमा एक जना मात्र परीक्षार्थी राख्ने । एक परीक्षार्थी र अर्को परीक्षार्थीका बीच दुई मिटर दूरी रहने गरी परीक्षार्थीको सिट प्लान गर्ने ।
- (५) एक कोठामा एक जना सहायक केन्द्राध्यक्ष र एक जना निरीक्षक रहने व्यवस्था गर्ने ।
- (६) जनशक्तिको अभाव/अनुपस्थितिमा उपकेन्द्राध्यक्षले सहायक केन्द्राध्यक्षको समेत जिम्मेवारी निर्वाह गर्ने ।
- (७) परीक्षा केन्द्रमा हात धुनका लागि साबुन पानी वा स्यानिटाइजरको व्यवस्था गर्ने ।
- (८) परीक्षा केन्द्रमा अनावश्यक भिडभाड हुन नदिने ।
- (९) परीक्षा सञ्चालन गर्दा भएको फोहोरको उचित व्यवस्थापन गर्ने, गराउने ।
- (१०) उत्तरपुस्तिका बुझाउनु अगाडी उम्मेदवारहरूलाई उत्तरपुस्तिकाको खाली पानामा काट्न लगाउने ।

^२ लोक सेवा आयोगको मिति २०७७।१।०२ को निर्णयानुसार 'फेससिल्ड' भन्ने शब्द हटाईएको ।

^३ लोक सेवा आयोगको मिति २०७७।१।०२ को निर्णयानुसार 'सामान्यतया' भन्ने शब्द थप गरिएको ।

- (११) उत्तरपुस्तिका बुझिलिँदा बुझाएको विवरण भर्न लगाई उम्मेदवारको हस्ताक्षर गराउने ।
- (१२) आकस्मिक प्रयोजनको लागि प्रति परीक्षा केन्द्र २० थान मास्क, ५०० एम. एल. स्यानिटाइजर र सावुन जस्ता अत्यावश्यक सामग्री आयोग र अन्तर्गतका कार्यालयसँग समन्वय गरी व्यवस्था मिलाउने ।
- (१३) प्रयोग भए नभएका सामग्रीहरूको लगत राखि प्रयोग नभएका सामग्रीहरू अनिवार्यरूपमा फिर्ता गर्ने ।
- (१४) परीक्षा सुरु हुन एक घण्टा अघि परीक्षार्थी प्रवेश घण्टी लगाउने ।

(ग) परीक्षामा खटिने जनशक्तिले गर्नु पर्ने काम

- (१) परीक्षामा खटिने जनशक्तिले भिडभाड नगरी कार्यालयबाट उपलब्ध गराईएको स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री माक्स, ग्लोब्स,.....⁴ र स्यानिटाइजर आदिको प्रयोग अनिवार्यरूपमा गर्ने ।
- (२) परीक्षामा खटिने उपकेन्द्राध्यक्षले सुरक्षा सावधानी (मास्क, स्यानिटाइजर प्रयोग) अपनाए, नअपनाएको निरीक्षण गरी सुरक्षा सतर्कता अपनाउन अभिप्रेरित गर्ने ।
- (३) एक आपसमा २ मिटरको दूरी पालना गर्ने गरी परीक्षार्थीलाई परीक्षा हलमा प्रवेश गराउने तथा आसन व्यवस्था मिलाउने ।
- (४) प्रश्नपत्र खोल्दा, उत्तरपुस्तिका वितरण गर्दा, हाजिरी गराउँदा, प्रश्नपत्र वितरण, उत्तरपुस्तिका चेकजाँच गर्दा, थप उत्तरपुस्तिका वितरण गर्दा, उत्तरपुस्तिका बुझिलिँदा संक्रमण हुन सक्ने भएकोले उच्च सतर्कता कायम गर्ने ।
- (५) उम्मेदवारसँगको दूरी कायम गरी (मास्क समेत खोल्न लगाई) उम्मेदवारको पहिचान एकिन गरी उत्तरपुस्तिकामा सहायक केन्द्राध्यक्षले दस्तखत गर्ने ।
- (६) कागजातहरू छोईसके पश्चात् प्रत्येक पटक हात धुने वा स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्ने ।
- (७) परीक्षामा खटिने जनशक्ति कम्तीमा एक घण्टा तीस मिनेट अगावै परीक्षा केन्द्रमा प्रवेश गरिसक्नु पर्ने ।
- (८) खटाईएका जनशक्ति अनिवार्य रूपमा परीक्षा केन्द्रमा खटिनु पर्ने । परीक्षामा खटाईएको जनशक्तिले कुनै वाहना बनाई परीक्षामा नखटिने, ढीला जाने जस्ता कार्य गर्न पाईने छैन ।
- (९) परीक्षा सञ्चालनमा केन्द्राध्यक्षलाई पूर्ण रूपमा सहयोग गर्नु पर्ने ।

⁴ लोक सेवा आयोगको मिति २०७७/११/०२ को निर्णयानुसार 'फेससिल्ड' भन्ने शब्द हटाईएको ।

(घ) परीक्षार्थीले पालना गर्नुपर्ने विषयहरू:

- (१) परीक्षा केन्द्रमा प्रवेश गर्नुअघि उम्मेदवार स्वयम्ले कम्तिमा मास्क, स्यानिटाइजर तथा आफ्नो लागि खानेपानीको अनिवार्य व्यवस्था गर्नु पर्ने ।
- (२) परीक्षार्थी परीक्षा शुरु हुनु एक घण्टा अगावै परीक्षा केन्द्रमा आइपुग्नु पर्ने ।
- (३) उम्मेदवारले परीक्षा केन्द्रमा प्रवेश गर्दा र निस्कदा भिडभाड नगरीकन एकापसमा दुई मिटरको दूरी कायम गर्नु पर्ने ।
- (४) परीक्षामा खटिएका जनशक्तिले दिएको निर्देशनको पूर्ण पालना गर्नु पर्ने ।
- (५) परीक्षार्थीहरू परीक्षा केन्द्रमा प्रवेश गर्दा, बाहिर निस्कँदा, शौचालय प्रयोग गर्नुपर्दा भिडभाड नगरीकन दूरी कायम गरी क्रमैसंग तोकिएको स्थानमा जानुपर्ने ।
- (६) परीक्षार्थीहरू समूहमा भेला हुने, कुराकानी गर्ने गर्नु हुँदैन ।
- (७) उत्तरपुस्तिका बुझाउँदा उत्तरपुस्तिकामा रहेको खाली स्थान काटी बुझाउनु पर्ने ।
- (८) परीक्षार्थीले उत्तरपुस्तिका बुझाउँदा आफ्नो उत्तरपुस्तिका गन्ती गरी उत्तरपुस्तिका बुझाई हस्ताक्षर गरी बाहिर जानु पर्नेछ ।

(ङ) परीक्षा केन्द्र/विद्यालय/कलेजले स्वास्थ्य सावधानी अपनाउनुपर्ने विषयहरू:

- (१) परीक्षा केन्द्रले परीक्षार्थीलाई हात धुनको लागि साबुन पानीको व्यवस्था गरी सहयोग गर्नु पर्ने ।
- (२) परीक्षा केन्द्र र परीक्षा कोठाको प्रवेशद्वार फराकिलो हुनेगरी खोलिदिनु पर्ने ।
- (३) विद्यालय/कलेजबाट परीक्षा केन्द्रमा खटाइएका जनशक्तिलाई स्वास्थ्य सुरक्षाका लागि अपनाउनुपर्ने सतर्कता सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरी यो मापदण्ड पालना गर्न लगाउने ।

४. हल भाडा :

यस मापदण्डको पालना गरी परीक्षा सञ्चालन गर्दा परीक्षा केन्द्रलाई हलभाडा वापत प्रति परीक्षार्थी साविकको दुई परीक्षार्थी बराबरको रकम भुक्तानी गर्ने ।

५. सुरक्षा सामग्री उपलब्ध गराउनु पर्ने : परीक्षा सञ्चालनको लागि परीक्षामा खटिने जनशक्तिलाई आवश्यक पर्ने सुरक्षा सामग्रीहरू (मास्क, सेनिटाइजर, ग्लोब्स, साबुन,.....⁵ आदि) आयोग र आयोग अन्तर्गतका कार्यालयले उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

६. अनुगमन तथा निरीक्षण : (१) यस मापदण्डको पालना भए नभएको सम्बन्धमा आयोगका पदाधिकारी, सचिव तथा सुपरीवेक्षकले अनुगमन तथा निरीक्षण गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछन् ।

⁵ लोक सेवा आयोगको मिति २०७७।१।१।०२ को निर्णयानुसार 'फेससिल्ड' भन्ने शब्द हटाईएको ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुगमन तथा निरीक्षण गरी दिएको निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

७. थप व्यवस्था गर्न सक्ने : यस मापदण्डको विपरीत नहुने गरी आयोगका सचिवले परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका सम्बन्धमा थप व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

८. विविध

(१)⁶

(२) आयोगबाट सञ्चालन हुने प्रयोगात्मक/सीप परीक्षण सम्बन्धी परीक्षा, अन्तर्वार्ता, सामुहिक छलफल, प्रस्तुतीकरण लगायतका कार्य सञ्चालन गर्दा समेत स्वास्थ्य सुरक्षासँग सम्बन्धित विषयमा यस मापदण्डको पालना गर्नुपर्नेछ ।

(३) यस मापदण्डमा उल्लेख भए बाहेकका विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

९. मापदण्डको पालना गर्नुपर्ने :

(१) नेपाल सरकारद्वारा कोभिड-१९ संक्रमण सम्बन्धी जारी जनस्वास्थ्य मापदण्ड तथा यस मापदण्डको पालना गर्नु परीक्षामा खटिने जनशक्ति, परीक्षा केन्द्र, विद्यालय/कलेज, विद्यार्थी तथा सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

(२) परीक्षा संचालनको क्रममा संक्रामक रोग नियन्त्रण तथा रोकथामसँग सम्बन्धित नेपाल सरकारबाट जारी गरिएका सबै मापदण्डहरु पालना गर्नु पर्नेछ ।

⁶ लोक सेवा आयोगको मिति २०७७।०७।०३ को निर्णयानुसार निलम्बन गरिएको ।